

УДК 347.73:351.72(477)

**Валерій Князьков,**канд. юрид. наук,  
голова господарського суду м. Києва

## ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТАМ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

*Стаття присвячена дослідженню правового регулювання надання державної фінансової підтримки суб'єктам підприємництва в Україні, виявленню правових проблем, притаманних такому регулюванню, та розробленню пропозицій з удосконалення законодавства України щодо надання державної фінансової підтримки підприємцям.*

**Ключові слова:** державна фінансова підтримка, суб'єкти підприємницької діяльності, конкурсні процедури, кредити, оподаткування, компенсації, субсидії, контроль.

**Постановка проблеми.** Економічні перетворення ринкового типу, що відбулися в Україні, зумовили необхідність зміни системи державного регулювання у сфері підприємництва й приведення її у відповідність до нових функцій держави. Характерною особливістю правового регулювання діяльності суб'єктів підприємництва на сучасному етапі в Україні є посилення державного (у тому числі й фінансово-правового) регулювання підприємницької діяльності. Фінансово-правове регулювання полягає у забезпеченні можливості здійснення підприємницької діяльності, визначенні єдиних її правил для всіх суб'єктів господарювання і невтручання у їхню внутрішню діяльність. Фінансово-правове регулювання, засобами якого є оподаткування, надання державної фінансової підтримки та фінансовий контроль за діяльністю суб'єктів підприємництва, забезпечує реалізацію інтересів держави, громадян та суб'єктів підприємництва. Саме тому формування ефективних засобів фінансово-правового регулювання є необхідною умовою соціально-економічного розвитку.

На сучасному етапі в Україні ефективність фінансово-правового регулювання знижується через викривлення у співвідношенні приватних та публічних інтересів у сфері підприємництва. Так, у бік публічних інтересів баланс змістився при оподаткуванні суб'єктів підприємництва, оскільки для них встановлено високий податковий тягар. Застосування для його полегшення податкових засобів (податкових пільг, спрощеної систе-

ми оподаткування, обліку та звітності тощо), а також державної фінансової підтримки суб'єктів підприємництва перетворилося на механізм забезпечення інтересів певних осіб, і нині воно фактично стало інструментом забезпечення превалювання окремих приватних інтересів над публічними при оподаткуванні суб'єктів підприємництва та наданні їм державної фінансової підтримки, тобто у цьому разі переважають приватні інтереси. Викривлення балансу приватних та публічних інтересів у сфері підприємництва негативно позначилося на конкуренції, податковій дисципліні, вплинуло на вільний вибір підприємницької діяльності, призвело до значних втрат бюджету тощо.

**Аналіз останніх публікацій.** Державне регулювання діяльності суб'єктів підприємництва було об'єктом наукових пошуків О. М. Вінник, О. В. Гарагонича, Г. Л. Знаменського, В. В. Лаптева, А. С. Ластовецького, В. К. Мамутова, Н. В. Половнікової, Н. О. Саніахметової, Г. В. Смоліна, В. В. Хахуліна, В. С. Щербіни та інших дослідників. Вивченню адміністративно-правового регулювання як виду державного регулювання підприємницької діяльності присвячено праці М. В. Анджедової, С. В. Алексєєва, К. А. Потапова та інших. Окремі аспекти фінансово-правового регулювання як виду державного регулювання підприємницької діяльності розглядали А. Ф. Бадтєв, В. А. Гуменюк, Г. Ф. Ручкіна, О. Є. Морозов, проте їхні дослідження носили фрагментарний характер. Питання оподаткування та фінансового контролю як засобу

фінансово-правового регулювання діяльності суб'єктів підприємництва були предметом наукових досліджень Т. В. Арцер, Г. А. Барішевої, В. Т. Білоуса, Л. К. Воронової, Ю. В. Гаруста, О. Л. Єськова, Ю. Б. Іванова, А. О. Дегтяра, Р. П. Жарка, Ю. В. Касперовича, Є. В. Калюги, Л. М. Касьяненко, М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів, Ц. Г. Огонь, В. Г. Панскова, Т. О. Проценка, Д. М. Реви, В. О. Рядінської, Л. А. Савченко, Д. М. Серебрянського, І. Б. Стефанюка, Д. В. Тиновського, Н. І. Хімичевої, П. М. Чистякова, С. В. Юшка та інших науковців. Проте дослідженню правових підстав надання державної фінансової підтримки надано недостатньо уваги, тому ціллю нашого дослідження є аналіз проблем правового регулювання надання державної фінансової підтримки суб'єктам підприємництва в Україні.

**Виклад основного матеріалу.** У законодавстві немає єдиного нормативного акта, який би закріплював основні форми державної фінансової підтримки (далі – ДФП), що надається суб'єктам підприємницької діяльності. Взагалі, нормативне врегулювання надання державної підтримки здійснюється великою кількістю нормативно-правових актів, частина з яких закріплює лише загальні форми державної підтримки, а врегулювання надання державної фінансової підтримки обмежується загальними фразами, як, наприклад, у Законі України «Про державну підтримку космічної діяльності» від 16 березня 2000 року № 1559-III [1], в ч. 1 ст. 4 якого вказується лише, що фінансування космічної діяльності здійснюється за рахунок Державного бюджету України.

Аналіз правового регулювання надання державної фінансової підтримки, яка надається суб'єктам підприємництва, дозволяє констатувати, що така підтримка надається залежно від галузі економіки, в якій працює підприємство, та залежно від виду підприємства.

Залежно від галузі державна фінансова підтримка надається підприємствам:

1) агропромислового комплексу у вигляді: а) здешевлення кредитів, яке здійснюється в режимі кредитної субсидії і полягає у субсидуванні частини плати (процентів) за використання кредитів, наданих банками в національній та іноземній валюті (пп. 13.1.1 п. 13.1 ст. 13 Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24 червня 2004 року № 1877-IV [2]); б) компенсації лізингових платежів, що полягає у частковому відшкодуванні сплачених суб'єктами господарювання агропромислового комплексу лізингових платежів за придбані техніку та/або обладнання для агропромислового комплексу на умовах фі-

нансового лізингу (пп. 13.1.2 п. 13.1 ст. 13 вищевказаного закону); в) субсидій – шляхом виділення бюджетних коштів для: підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції» від 29 вересня 2010 р. № 893 [3]); підтримки виробництва продукції рослинництва (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для державної підтримки виробництва продукції рослинництва» від 29 вересня 2010 року № 897 [4]);

2) літакобудівної промисловості у вигляді: а) застосування механізму здешевлення кредитів шляхом часткової компенсації ставки за кредитами комерційних банків, залученими суб'єктами господарювання у національній валюті для закупівлі виключно авіаційної техніки вітчизняного виробництва (ст. 3-1 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» від 12 липня 2001 року № 2660-III [5]);

3) вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу у вигляді: а) бюджетних асигнувань на створення та підготовку серійного виробництва нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу згідно із затвердженими (схваленими) Кабінетом Міністрів України програмами з виробництва технологічних комплексів, машин та обладнання для агропромислового комплексу, переоснащення підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу та впровадження новітніх технологій проектування та виготовлення техніки й обладнання, формування та розвиток ринку техніки й обладнання для агропромислового комплексу та вдосконалення його інфраструктури; б) часткової (до 70 %) компенсації облікової ставки Національного банку України за кредитами банків на виготовлення техніки й обладнання для агропромислового комплексу; в) державної підтримки банків, що здійснюють довгострокове кредитування цих підприємств; г) часткової (до 40 %) компенсації державою вартості техніки й обладнання для агропромислового комплексу, що поставляється сільськогосподарським товаровиробникам і підприємствам харчової та переробної промисловості; д) закупівлі вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу з наступною реалізацією її сільськогосподарським товаровиробникам і

підприємствам харчової та переробної промисловості на умовах фінансового лізингу; є) надання дозволу підприємствам вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу на списання і реалізацію застарілих та надлишкових засобів виробництва із застосуванням особливих умов оподаткування та спрямування коштів, отриманих від їх реалізації, на оновлення основних фондів виробництва цих підприємств (ст. 8 Закону України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» від 7 лютого 2002 року № 3023-III [6]);

4) бронетанкової галузі промисловості у вигляді: а) включення до складу валових доходів таких підприємств з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню, сум авансових платежів та попередньої оплати за державним оборонним замовленням та міжнародними контрактами на продаж броньованих бойових машин підприємств концерну «Бронетехніка України», отриманих від замовників броньованих бойових машин; б) включення до складу валових витрат з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню, витрат таких підприємств, здійснених ними за рахунок авансових платежів та попередньої оплати відповідно до їх цільового призначення, у податковому періоді, на який припадає дата збільшення валових доходів на суму зазначених платежів (ст. 2 Закону України «Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки» від 11 січня 2001 року № 2211-III [7]);

5) підприємств, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та виробу спецхімії у вигляді: а) списання податкової заборгованості (ст. 4 Закону України «Про державну підтримку підприємств, науково-дослідних інститутів і організацій, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та виробу спецхімії» від 21 вересня 2000 року № 1991-III [8]); б) реструктуризації податкової заборгованості (ст. 5 вищевказаного закону); в) списання податкової заборгованості (ст. 6 вищевказаного закону) [8].

Підкреслимо, що залежно від галузі державна фінансова підтримка надається тому сектору, у розвитку якого зацікавлена держава, шляхом прийняття галузевого закону, який потім ураховується під час формування державного бюджету, проте зазначені нормативні акти не містять ані порядку, ані механізму отримання такої підтримки, що вимагає розроблення підзаконних нормативних актів, якими і врегульовуються зазначені питання.

Залежно від виду підприємства державна фінансова підтримка надається:

1) мікро-, малим та середнім підприємствам у вигляді: а) часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва; б) часткової компенсації лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями; в) надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва; г) надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи; д) надання позик на придбання і впровадження нових технологій; є) компенсації видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами; е) фінансової підтримки впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; ж) інших видів не забороненої законодавством державної фінансової підтримки (ст. 16 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [9]);

2) фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності у вигляді: а) одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації безробітними підприємницької діяльності (ст. 7 наказу Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності» від 20.06.2015 № 613 [10]).

З огляду на різноманітність форм державної фінансової підтримки, що надається суб'єктам підприємництва, постає питання про необхідність їх класифікації. Науковці до класифікації вищевказаних форм підходять із різних позицій. О. О. Терещенко [11, с. 201] класифікує їх залежно від способу впливу на підприємницьку діяльність на пряме фінансування (до основних форм якого належать бюджетні позики, субсидії, придбання державою корпоративних прав підприємств) та непряму фінансову підтримку (до форм якої автор відносить реструктуризацію податкової заборгованості, надання державних гарантій (поручительств), дозвіл на порушення антимонопольного законодавства). В. М. Гриньова, М. М. Новікова [12, с. 152] форми державної фінансової підтримки підприємництва поділяють залежно від застосування бюджетних коштів на ті, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів (дотації, субсидії та субвенції, надання позик, фінансової підтримки загальнодержавних фондів та регіональних фінансових інститутів, надання допомоги підприємцям у формі стар-

тового капіталу), та ті, що не фінансуються з державного бюджету (лібералізація процедур надання позик, стимулювання комерційних банків (інших кредитних установ) до фінансування підприємництва, запровадження системи гарантованих цільових позик під підприємницькі проекти тощо).

Перш ніж перейти до класифікації державної фінансової підтримки суб'єктів підприємництва, зазначимо, що податкові засоби, визначені у проаналізованих нормативно-правових актах як форми державної фінансової підтримки (надання дозволу на списання і реалізацію застарілих та надлишкових засобів виробництва із застосуванням особливих умов оподаткування; включення до складу валових доходів з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню, сум авансових платежів та попередньої оплати; списання, реструктуризації податкової заборгованості і т. ін.) фактично являють собою важелі зменшення податкового навантаження, а отже їх урегулювання неподатковими нормативними актами є не виправданим. Ситуація, що склалася, є наслідком тривалої відсутності у законодавстві України єдиного кодифікаційного нормативного акта – Податкового кодексу, що дозволяло окремим підприємствам отримувати певні переваги податкового характеру шляхом їх закріплення у нормативних актах, спрямованих на врегулювання неподаткових правовідносин. Проте нині ситуація змінилася, і навіть за наявності недоліків Податкового кодексу України, прийнятого 02.12.2010 [13], науковці та практики відзначають повноту охоплення ним регулювання податкових правовідносин, а отже, норми вищевказаних законів, які закріплюють податкові засоби зменшення податкового навантаження на суб'єктів підприємництва як формиДФП підприємців, є застарілими й потребують скасування. Застосування способів зменшення податкового навантаження на підприємців повинно закріплюватися лише у Податковому кодексі України.

Що ж стосується визначення критерія для класифікації форм державної фінансової підтримки суб'єктів, то, на наш погляд, доцільно використати критерій надання такої підтримки. Виходячи із цього, зазначимо, щоДФП суб'єктам підприємництва може надаватися: на конкурсних засадах; на підставі рішення відповідного органу.

Порядок надання державної фінансової допомоги на конкурсних засадах визначається Господарським кодексом України, Законом України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-III [14], Законом України «Про стимулювання

розвитку регіонів» від 8 вересня 2005 року № 2850-III [15], Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 року № 893 [3], Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 884 [16], Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1102 [17], Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 9 березня 2011 року № 272 [18], численними концепціями з розвитку промисловості та іншими нормативними актами, аналіз яких дозволяє виділити спільні риси, притаманні конкурсним процедурам визначення відповідності суб'єкта підприємництва вимогам отримання певної форми державної фінансової підтримки: загальний порядок відбору підприємців як конкурсантів для отримання державної фінансової допомоги, перелік необхідних документів, загальний порядок конкурсної процедури закріплює постановою Кабінету Міністрів України, а детальна конкурсна процедура регулюється або нормативним актом, або визначається самими конкурсними комісіями, що створює підстави для встановлення непрозорого механізму надання державної фінансової підтримки; загальні критерії відбору підприємців – отримувачів державної фінансової допомоги (конкурсних проектів) – визначаються у відповідній постанові Кабінету Міністрів України, а більш детальні – у правовому акті профільної установи, що дає можливість встановлювати вимоги до підприємців-конкурсантів із заздалегідь визначеними параметрами для надання державної фінансової допомоги конкретним особам; перелік документів, що подаються конкурсантами, які повинні підтвердити їх фінансово-економічну стабільність, подальший напрям здійснення підприємницької діяльності (свідчення про державну реєстрацію, бізнес-планів, документів, що підтверджують беззбитковість роботи підприємств, відсутність у них різних видів заборгованості, здійснені або заплановані

вані витрати, які підприємець бажає компенсувати державою), можуть визначитися конкурсною комісією, що створює передумови для надання переваги певним особам; недостатньо чітко визначаються переваги для переможців конкурсу, що створює передумови для суб'єктивного ставлення до підприємців.

Отже, основними проблемами правового регулювання надання державної фінансової підтримки на конкурсних засадах є: 1) відсутність єдиного закону, яким би врегулювалася загальна конкурсна процедура надання такої підтримки та застосування для нормативного визначення окремих аспектів надання ДФП підзаконних актів (постанов Кабінету Міністрів України) або галузевих нормативних актів (наказів, інструкцій), що давало б можливість оперативної, без дотримання складної процесуальної процедури, вносити зміни у зазначені нормативні акти для забезпечення умов здійснення конкурсів, вигідних для окремих конкурсантів; 2) можливість прояву суб'єктивізму у ставленні до конкурсантів, що породжує передумови для розвитку корупції під час вирішення питання про надання ДФП суб'єктам підприємництва та створення системи конкурентних переваг. Крім того, загальною проблемою у наданні державної фінансової підтримки підприємцям і на конкурсній основі, і на підставі рішення відповідного органу є відсутність ефективного контролю за використанням наданої підтримки, внаслідок чого, як слушно визначає К. І. Апанасенко [389], державна фінансова підтримка підприємствам перетворилася на механізм «викачування» грошей із бюджетів.

Прийняття Концепції реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.01.2010 № 81-р, зі змінами та доповненнями, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів від 19.01.2011 № 26-р [19], метою якої було підвищення прозорості функціонування цієї системи, мінімізація негативного впливу державної допомоги на конкуренцію та міжнародну торгівлю та адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу, ніяк не впливало на вирішення проблем, що утворилися сьогодні в українському суспільстві у сфері надання державної фінансової підтримки суб'єктам підприємництва.

Аналіз норм вищевказаної Концепції свідчить про те, що реформування системи надання державної підтримки законодавець вбачає у проведенні інвентаризації державної допомоги, наданої центральними органами виконавчої влади; складанні та веденні

реєстру відомостей про державну допомогу, надану центральними органами виконавчої влади; проведенні інвентаризації державної допомоги, наданої місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, забезпеченні доповнення та ведення реєстру з урахуванням результатів інвентаризації; складанні карти регіонального розподілу і звіту. Досягти цього планується шляхом реформування нормативно-правової бази, а саме: розробити проект закону про державну допомогу суб'єктам підприємництва; розробити нормативно-правові акти щодо проведення інвентаризації державної допомоги, наданої центральними органами виконавчої влади; привести у відповідність законодавчі акти до закону про державну допомогу суб'єктам підприємництва; розробити нормативно-правові акти щодо проведення інвентаризації державної допомоги, наданої місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, та підзаконні акти, що забезпечить функціонування системи державної допомоги [19].

Фактично законодавець вперше замислився, куди ж ідуть бюджетні гроші, бо через відсутність системи моніторингу, різноманітність видів та форм державної допомоги, розгалуженість законодавства, що врегулює порядок надання такої допомоги, та відсутність контролю за витратами на державну допомогу підприємцям законодавець нині не знає точно, хто надає державну допомогу, хто її отримує, на що використовує і які втрати державного та інших бюджетів від надання державної (у тому числі фінансової) підтримки підприємцям. Як підкреслюють О. Бетлій, В. Кравчук [20, с. 3], загальні витрати на державну підтримку підприємців можуть становити 6-8 % ВВП країни, при цьому більша частина з них припадає на корупційні схеми.

### Висновки

Для ефективності застосування такого засобу фінансово-правового регулювання підприємництва діяльності, як надання державної фінансової підтримки, необхідне реформування нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання надання такої допомоги підприємцям, перспективними напрямками якого (крім визначених у Концепції реформування системи державної допомоги суб'єктам підприємництва) повинні бути:

1) розроблення та прийняття закону про державну допомогу суб'єктам підприємництва, в якому необхідно передбачити:

– вичерпний перелік форм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва і єдиний порядок надання такої допомоги;

– відмову від застосування як форми державної фінансової підтримки суб'єктів підприємства податкових важелів, що впливають на зменшення податкового тягара на підприємств;

– чітке закріплення єдиної конкурсної процедури надання державної фінансової допомоги підприємствам та визначення критеріїв обрання переможців, що зменшить суб'єктивний вплив на рішення конкурсних комісій та забезпечить прозорість надання такої підтримки;

– механізм контролю за використанням наданої підприємцю державної фінансової підтримки і системи аналізу впливу наданої допомоги на розвиток та ефективність функціонування суб'єктів підприємства;

– опублікування інформації щодо надання державної фінансової підтримки суб'єктам підприємства;

2) зменшення кількості підзаконних нормативно-правових актів, що врегульовують процедуру отримання державної фінансової допомоги.

#### Список використаних джерел:

1. Про державну підтримку космічної діяльності : Закон України від 16 березня 2000 року № 1559-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 22. – Ст. 172.

2. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24 червня 2004 року № 1877-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 49. – Ст. 527.

3. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 року № 893 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 13. – Ст. 483.

4. Про затвердження Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для державної підтримки виробництва продукції рослинництва : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 року № 897 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 7. – Ст. 2663.

5. Про розвиток літакобудівної промисловості : Закон України від 12 липня 2001 року № 2660-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 50. – Ст. 261.

6. Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу : Закон України від 7 лютого 2002 року № 3023-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 24. – Ст. 167.

7. Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки : Закон Укра-

їни від 11 січня 2001 року № 2211-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 11. – Ст. 46.

8. Про державну підтримку підприємств, науково-дослідних інститутів і організацій, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та виробли спецхімії : Закон України від 21 вересня 2000 року № 1991-III // Голос України. – 2000. – № 11. – С. 2.

9. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22 березня 2012 року № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.

10. Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 15 червня 2015 року № 613. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0821-15>

11. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : монографія / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2008. – 272 с.

12. Державне регулювання економіки : підручник / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К. : Естапада, 2008. – 398 с.

13. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.

14. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.

15. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 8 вересня 2005 року № 2850-II // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 51. – Ст. 548.

16. Про порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 884. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/884-2015-p>

17. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам : постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1102 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 34. – Ст. 2269.

18. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів : постанова Кабінету Міністрів України від 9 березня 2011 року № 272 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 20. – Ст. 849.

19. Концепція реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2010 року № 81-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/81-2010-p>

20. Бетлій О. Реформа державної допомоги в Україні / О. Бетлій, В. Кравчук. – К. : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2012. – 15 с.

*Статья посвящена исследованию правового регулирования предоставления государственной финансовой поддержки субъектам предпринимательства в Украине, выявлению правовых проблем, присущих такому регулированию, и разработке предложений по усовершенствованию законодательства Украины относительно предоставления государственной финансовой поддержки предпринимателям.*

**Ключевые слова:** государственная финансовая поддержка, субъекты предпринимательской деятельности, конкурсные процедуры, кредиты, налогообложение, компенсации, субсидии, контроль.

*The article is devoted to legal regulation of granting state financial support to entrepreneurs in Ukraine, identifying the legal problems inherent in such regulation and development of proposals on improvement of legislation of Ukraine concerning the provision of state financial support to entrepreneurs.*

**Key words:** state financial support, business entities, bankruptcy procedures, loans, taxation, compensation, subsidies, control.

